

И как теперь нам быть, где найти ценности, придающие жизни значимость и смысл? Где их искать?

Задавая себе эти вопросы, многие находят выход из этого лабиринта и обретают гармонию жизни в Боге, становясь человеком безупречной нравственности.

Подвигнуть общество встать "на защиту нравственности" можно только в правовом поле, в котором четко определяется, какая информация вредит нравственному здоровью, а какая нет, и где есть критерии, по которым можно будет определить, что вредно, а что нет.

Вера человека и чувство ответственности за каждый поступок перед Богом выступают в качестве Высшего совета по защите нравственности.

С помощью веры человек осуществляет контроль своей деятельностью, и если вдруг в чем-то оступился, опять-таки вера помогает раскаяться и вернуться на правильный путь.

ЛИТЕРАТУРА

1. Ожегов С. И., Шведова Н. Ю. Толковый словарь русского языка. [Электронный ресурс] <http://www.ozhegov.org/words/19070.shtml>
2. [Апресян Р. Г. Нравственность // Новая философская энциклопедия.](#) — М.: Мысль, 2000. — Т.

Ісаєнков О.О., Ісаєнков К.О. (КП ДонНТУ)

СОЦІАЛЬНИЙ ПОРТРЕТ СУЧАСНОГО СТУДЕНТА

На думку вітчизняних і західних учених освіта сьогодні стає товаром, що певним чином впливає на уявлення людей про навчання у вищому навчальному закладі, права власності і передачі знання, про справжню роль громадянства в сучасному суспільстві. Освіта стає сьогодні тим інструментом, за допомогою якого кожна людина може добитися успіху в житті, а суспільство в цілому рухатися шляхом прогресу. Сьогодні для всіх очевидно: освіта може надзвичайно багато і позитивного, і негативного. Користуватися цими можливостями необхідно професійно і цілеспрямовано, оскільки майбутнє суспільства формується сьогодні нами, в найближчій перспективі нашими студентами.

Які вони сьогоднішні студенти?

За останні роки студенти дуже змінилися. Основним став принцип виживання. І люди стали жити за інстинктами. Коли людина говорить: «Я так хочу» - це словесне вираження інстинктивної діяльності. А основні інстинкти всі знають: поїсти, поспати і так далі. Причому харчовий - перший. Ось така проблема.

Сучасні студенти вимушені в збиток навчанню витратити багато часу на підробки.

Одна третина студентів працює, тому що батьки не можуть забезпечити їх всім необхідним. Ще одна третина працює, щоб спробувати себе в справі і до кінця навчання чітко розуміти, на чому вони хочуть спеціалізуватися. Частина студентів, що залишилася, працює, щоб забезпечити собі працевлаштування після закінчення навчального закладу.

З цієї проблеми витікають досить глобальні наслідки.

Корпоративні зв'язки усередині студентства як соціальної групи зараз досить слабкі і в першу чергу, визначаються спільною діяльністю усередині групи.

Раніше це було не лише навчання, але і студентські кухлі, турпоходи, зльоти, конкурси авторської пісні або чергування. Зараз всі ці заходи виражені в дуже слабкій мірі, і навіть навчання для сучасного студента - це півсправи, тому і соціальні зв'язки стали наполовину слабкіше. У студента на першому місці стоїть проблема заробітку.

Але захопленість не зникла. Вона завжди підігривається цікавістю, тому людина ніколи її не втратить. У сучасного студента є прагнення до пізнання нового. Набагато

підвищився рівень знань сучасного студента, він став ерудований. Але читають студенти дуже мало. Якщо раніше добре знали класику, то зараз - ні. Але незнання класичних творів вони заповнюють іншим. Зараз вступ інформації багатоканальний. У сучасного студента з'явився комп'ютер, Інтернет, широкі можливості для вивчення будь-якого предмету. До всього вищесказаного, сучасний студент, звичайно ж, став мобільнішим. Але все одно студенти не повною мірою використовують те, що їм дане, враховуючи, що у них стільки джерел інформації і стільки можливостей. Все залежить від вибору кожного з них.

Час навчання у вузі збігається з другим періодом юності, або першим періодом зрілості, який відрізняється складністю становлення особових меж. Характерною межею етичного розвитку в цьому віці є посилення свідомих мотивів поведінки. Помітно зміцнюються ті якості, які не вистачало повною мірою в старших класах, - цілеспрямованість, рішучість, наполегливість, самостійність, ініціатива, вміння володіти собою. Підвищується інтерес до моральних проблем (меті, способу життя, боргу, любові, вірності і ін.)

За результатами різних соціологічних досліджень можна скласти соціальний портрет сучасного студента.

Серед різних класифікацій мотивів навчальної діяльності студентів, як правило, виділяють три. Це: 1) професійно-пізнавальний мотив (у основі якого лежать як широкі пізнавальні потреби, так і інтерес до знань, специфічних для майбутньої професії); 2) мотив здобуття диплома про вищу освіту (як прагнення до певного статусу в суспільстві); і 3) мотив міжособового спілкування (у основі якого знаходиться потреба спілкування з "однодумцями" - довкола людей, об'єднаних загальними інтересами і професійною спрямованістю).

У одному з досліджень соціальний портрет сучасного студента описується таким чином. Сучасні студенти віддають перевагу Інтернету з величезною кількістю сайтів, які їм потрібні не лише для розваги, але і для навчання. В середньому в мережі «зависають» на 2-5 годин, а багато і не відключають його зовсім. Найбільшою популярністю користуються електронні сторінки «Однокласники» і «В контакті». Люблять, проводити весело час, приходять на заняття, вічно сонними і голодними. Вони вважають, що студент живе від сесії до сесії, так само він повинен встигати скрізь і усюди, так описали сучасного студента 72% опитаних. А 38% вважають, що сучасний студент повинен прагнути до нових знань і бути чуйним, допомагати однокурсникам, цілеспрямованим, товариським, активно брати участь в житті свого університету, і, звичайно ж, вести здоровий спосіб життя.

За результатами опиту викладачів: за думкою викладачів сучасний студент, різносторонній, ініціативний, самокритичний, активний, азартний, енергійний, завжди в русі і у пошуках пригод, працелюбний, і старанний. А так само у них багато амбіцій, чим знань, сміливі і ризиковані, уміють «діставати» матеріали з Інтернету, які залишаються лише на папері, але не в їх головах. Коли б не лінф, сучасні студенти, були б ідеальними учнями наших викладачів, які вкладають в студентів не лише свої знання, але і любов до предмету.

Приведені нижче дані соціологічних досліджень дозволяють дати характеристику сучасного студента, виділити найбільш типові межі його соціального портрета.

На питання «Що для Вас в житті найголовніше?» Отримані відповіді: сім'я - 48,7%, любов - 38,6%, здоров'я - 35,4%, робота - 30,3%, освіта - 28,4%, пошана тих, що оточують - 15%, творчість - 14,5%, діти - 13,4%.

За даними опиту студенти більш всього цінують: порядність - 59,5%, відчуття власної гідності - 57,2%, розуміння - 44,1%, доброту - 42,1%, незалежність - 41,6%, свободу - 36,6%. А більш всього ненавидять: зрада - 80,9%, жорстокість - 49,2%, брехня - 46,1%, жадність - 33,8%, нещастя - 23,1%.

На питання «Які соціальні проблеми молоді Ви вважаєте сьогодні найбільш серйозними?» студенти дали наступні відповіді: наркоманія - 60,8%, працевлаштування - 49,6%, злочинність - 36,7%, пияцтво - 24,1%, здобування освіти - 20,8%, неможливість знайти матеріальну незалежність - 19,8%.

Вважають найбільш важливими для досягнення успіху в житті: цілеспрямованість, завзятість, працьовитість, цікаву роботу - 63,9%, хороша освіта - 46,8%, «багаті» батьки і зв'язки

- 25,5%, везіння - 10,8%, здібності - 9,4%. Студенти явно недооцінюють роль здібностей в досягненні життєвого успіху, кожен четвертий сподівається на багатих батьків і зв'язки.

Загроза безробіття пугає кожного четвертого студента, соціального захисту потребує - 52,8%.

Актуальними проблемами в соціально-культурній сфері студенти вважають: фінансування - 70%, підготовка кадрів - 50%, надання платних послуг - 30%, оплата праці - 40%, зацікавленість - 30%, збереження культурної спадщини - 20%, недостатній вплив держави на розвиток галузі - 20%, скорочення установ культури - 10%, впровадження нових технологій - 10%, якість послуг - 10%.

Шляхи вирішення сучасних соціально-культурних проблем студенти бачать в залученні позабюджетних засобів - 70%, якісна підготовка кадрів - 70%, доступність послуг, що представляються, - 30%, вдосконалення законодавчо-правової бази - 20%, державна підтримка культури - 20%, відродження традицій і звичаїв - 10%, реклама - 10%.

До первинних цінностей сучасне студентство вузу відносить: кар'єра - 80%, здоров'я - 60%, матеріальні блага - 50%, сім'я - 50%, освіта - 50%, духовний розвиток - 50%, самореалізація - 50%, моральна стійкість - 40%, чесність - 10%, любов - 10%.

Негативними якостями особи студенти вважають: неписьменність - 30%, брехливість, нахабство, інфантильність, лінь, невміння працювати - 20% (кожна позиція), зрада, зарозумілість, удавання, меркантильність, довірливість, заздрість, лицемірство, жадність, егоїзм, істеричність, деградацію - по 10%, відповідно кожна позиція.

Проведений соціологічний опит серед студентів показав, що «портрет сучасного студента» їм представляється як (основні позитивні межі): активний, товариський, привітний - 100% (кожна позиція), уважний - 80%, відповідальний, легковажний - 70%, пунктуальний і ввічливий - 60%, акуратний - 50%, коректний і чуйний - 40%.

До негативних якостей сучасного студента, опитані студентські групи вузу віднесли: невідповідальний і неакуратний - 50%, неорганізований, непосидючий і неуважний - 40%, некоммунікабельний і невихований, відповідно - 30%.

Характеризуючи «Сучасний портрет педагога» до його позитивних якостей студенти відносять: професіоналізм, письменність, комунікабельність - 100%, справедливість - 90%, компетентність - 80%, ввічливість - 70%, активність, доброзичливість, переконливість, товариськість, врівноваженість, чуйність - 60% (кожна позиція), вимогливість, терплячість, організованість - 50%, життєрадісність, працьовитість, уважність, оптимізм, любов до роботи, відчуття гумору, коректність, уміння вислухати - 20%, ентузіазм, привітність - 30%.

Основними негативними якостями сучасного педагога студенти вважають: непрофесіоналізм, неписьменність, невміння управляти аудиторією - 70%, безвідповідальність, агресивність, грубість в спілкуванні, лінь, пасивність, деспотичність - 60%, некоммунікабельність, байдужість, хитрість, замкнутість - 50%, запальність, неохайність, неорганізованість, некоректність, байдужість, строгість, нервозність - 40%, неуважність, нечуйність, несправедливість - 30%, невічливість, меланхолійність - 20%.

Думається, що приведені соціологічні дані не вимагають детальних коментарів, вони лише підтверджують, що сучасне студентство, не дивлячись на багато негативних тенденцій, що склалися останніми роками, в суспільстві, зберігає властивий йому творчий потенціал, віру в добро і в людей, готовність служити російським ідеалам гуманізму, культури, освіти і науки.

Сьогодні, коли відбуваються зміни в суспільній свідомості, в поглядах на світ і місце в ньому людини, її суспільно-політичного, духовно-етичного, ціннісно-орієнтованого відношення до соціально-культурного довкілля, завданням держави стає формування нових ідеалів, культурних цінностей, соціально-значимих інтересів, які завжди були і залишаються основними засадами життя людської цивілізації.

Таким чином, без корінної трансформації системи вітчизняної освіти, очевидно, неможливо добитися радикальних якісних змін в інтелектуальній сфері життєдіяльності суспільства, упровадити нове мислення в суспільну свідомість.